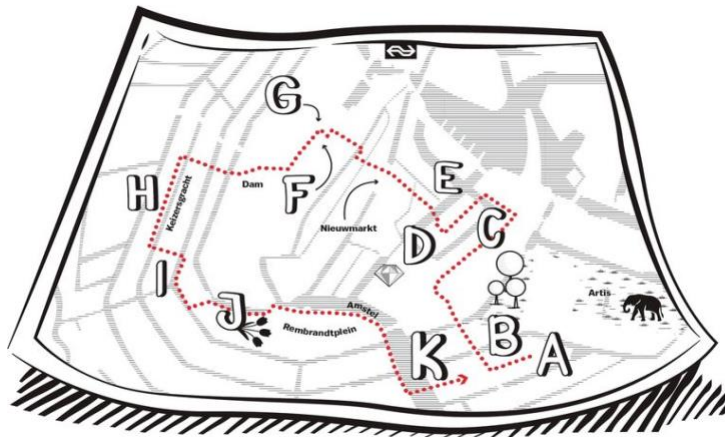

Een wandeling langs de zinken daken van Amsterdam

Goede vrienden Floor van Spaendonck en Gijs Stork houden van de stad en haar verhalen. Elke week wandelen ze volgens een ander thema, zo pik je ook nog eens wat op. Deze keer wandelen ze onder het zink door van de Amsterdamse daken met een rijke geschiedenis.

Floor van Spaendonck en Gijs Stork 28 september 2021, 07:00

BEELD LAURA VAN DER BIJL

De moderne zinken daken boven op het Ibishotel.

A. In de Nieuwe Kerkstraat 141 zit loodgieter Cor Ockeloen, een Amsterdamse specialist op het gebied van zinkwerk. Tot 1943 was hier de Portugees Israëlitische Godsdienstschool gevestigd met 150 leerlingen. De muurschilderingen van de school zijn bewaard gebleven. Pas in de jaren zeventig kwam de loodgieterij in het pand. De expositie *Macht, Wellust en Zink* bij Bureau Europa in Maastricht kwam mede tot stand door De Zinkmeesters en daarom loopt Cor Ockeloen, Amsterdamse zinkmeester, met ons langs het zink in de stad.

B. Op de Nieuwe Keizersgracht zet Cor Junior de zaak voort en niet geheel toevallig is hier best veel zinkwerk te zien. We kunnen het Occohofje of het Huis van Barmhartigheid aan de Nieuwe Keizersgracht 94 niet bekijken, maar er is een indrukwekkend meerjarig zinkherstelplan opgezet. In haar boek *Hofdames* beschrijft bewoner Marjan Berk het wel en wee van het hofje, zodat je toch een kijkje achter de poort kunt nemen.

C. In Parijs is tachtig procent van de daken gemaakt van zink, in Amsterdam ligt er minder op de daken. Wel hebben veel gevels een zinken puilijst of een Amsterdamse vergaarbak. We - lopen naar de Valkenburgerstraat om daar de moderne zinken daken te zien boven op het Ibishotel.

D. In de Nieuwe Uilenburgerstraat hebben de poorthuisjes bij Gassan Diamonds een zinken dak. De firma Gassan ontwikkelde hier de diamantfabriek na de Tweede Wereldoorlog in de

voormalige diamantslijperij van de gebroeders Boas, waar oprichter Samuel Gassan ooit zelf leerde slijpen.

In de Nieuwe Uilenburgerstraat hebben de poorthuisjes bij Gassan Diamonds een zinken dak **het dak van C&A.**

E. We lopen naar speeltuin De Waag aan de Oudeschans. Als je vanaf het speelplein naar boven kijkt, zie je een zinken dakkapel. Mooie strakke zinkbanen hebben hier het van oudsher met zink beklede dak hersteld. Monumenten dienen met originele materialen te worden hersteld en hier is ook de houten kap waaraan het zink vastzit, opnieuw gemaakt. Cor Junior en Cor Ockeloen leggen uit dat zink harder, goedkoper en minder buigzaam is dan lood. Lood is zachter en wordt dus meer toegepast bij krullen en bochten, maar is duurder en duurzamer. We vergelijken de daken en zoeken de verschillen.

F. Via de Nieuwmarkt en de Oude Kerk (beide met lood op het dak omdat zink pas in de 19de eeuw in gebruik kwam) lopen we naar het Beursplein. Hier zijn veel indrukwekkende daken te zien, maar de topper is het dak van C&A, waar het zink kunstig met motieven is aangebracht.

G. De Beurspassage is versierd met weelderige mozaïeken van Arno Coenen, Iris Roskam en Hans van Bentem, met de titel *Amsterdamse Oersoep*. De spiegels vertellen over de ontstaansgeschiedenis van de mens en de relatie tot het water. De kroonluchters zijn gemaakt van fietsonderdelen en de sterren in het plafond zijn gemaakt van zink.

H. We steken door naar Keizersgracht 324 om het zinken dak van Felix Meritis te bewonderen. Met de grootschalige renovatie van de voormalige sociëteit, concertzaal, het Shaffy Theater, partijbureau van de SP en conferentiecentrum, is Felix nu weer een cultuurplek met een restaurant en een extra verdieping met zinken dak, waar alle techniek is ondergebracht. De zinken schoorstenen zijn puur voor de vorm toegevoegd, waardoor het dak authentiek lijkt.

I. Als ware dakenvertellers nemen Cor en Cor ons mee naar de beren op de daken van Herengracht 395 en 397. De beren zijn door Cor gemaakt voor de voormalige eigenaar, liefhebber van stevig gebouwde en behaarde mannen – ook wel *bear* of beer genoemd. De

beren keken elkaar vroeger aan, totdat een van de nieuwe bewoners het beertje omgedraaid terug zette. Bij deze de oproep om de beren te keren!

J. We lopen terug via de Bloemenmarkt om de daken van de Kalvertoren te bewonderen; het lijkt wel een meesterproef van zink, omdat werkelijk alle vormen en mogelijkheden hier zijn toegepast.

De daken van de Kalvertoren.B

K.

Via de Amstel en de Magere Brug wandelen we naar de Nieuwe Kerkstraat. De blik op het zinken dak van Carré, dat net is hersteld, geeft een beetje een Parijsgevoel. Wij gaan in ieder geval naar Maastricht voor meer zinkverhalen en anekdotes. Over een courtisane die het zink naar Parijs bracht, Moresnet, het vierlandenpunt en Esperanto, want dat kan alleen in het zuiden.